

Midlertidig retningslinje om utkjøpsordning med tilskudd til produsenter som slutter med svinehold

Hjemmel: Fastsatt av Omsetningsrådet 21. november 2018 med hjemmel i lov av 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11, første ledd, markedsreguleringsforskriften § 7-1 og retningslinjer for markedsregulering av kjøtt av 21. juni 2013, § 2-2 siste ledd.

Endringer: Endret 26. november 2018 med virkning fra samme dato.

1 Formål

Denne retningslinjen har til formål

- å redusere antall produksjonsdyr i svinenæringen og derigjennom,
- å bidra til markedsbalanse i svinekjøttmarkedet,
- å legge grunnlaget for et mer stabilt svinekjøttmarked fremover.

2 Beskrivelse av ordningen

På grunn av en krevende markedssituasjon i svinenæringen, med overproduksjon av slaktegris, etableres en utkjøpsordning i form av tilskudd til smågrisprodusenter. Denne retningslinjen setter rammer for avtaler som markedsregulator inngår med produsenter for å gjennomføre utkjøpsordningen, jf. markedsreguleringsforskriften § 2 a, jf. § 3-1 første ledd.

Ordningen er frivillig. Det kreves skriftlig aksept fra alle som forplikter seg etter avtalen. Ordningen er begrenset oppad til å gjelde 4 000 avlspurker. Det kan ytes tilskudd fra omsetningsfondet til produsenter som inngår avtaler med markedsregulator om å slutte med produksjon av smågris. Betingelsene for tilskuddet fastsettes i avtale mellom markedsregulator og produsent i tråd med denne retningslinjen. Det ytes tilskudd per avlspurke. Avviklingstilskuddet utbetales til markedsregulator, som deretter viderefører tilskuddet til produsenten. Avviklingstilskuddet beregnes på grunnlag av dyretallet for avlspurker i godkjent søknad om produksjonstilskudd per 01.03.2018 eller på annen måte dokumentert dyretall per 01.03.2018. Det kan ikke gis tilskudd til dyr som overstiger konsesjonsgrensen eller innvilget konsesjon, jf. lov 16.01.2004 nr. 5 om regulering av svine- og fjørfeproduksjonen. Premiss for utbetaling er at det er søkt om produksjonstilskudd for avlspurke per 01.10.2018 eller på annen måte kan dokumentere svineproduksjon på samme gårds- og bruksnummer per 01.10.2018. Påmelding til ordningen kan skje fra 10.12. 2018.

Produsenten skal forplikte seg til ikke å starte med svineproduksjon før tidligst 7 år etter avtaleinngåelsen. Denne forpliktelsen skal ligge som en heftelse på alle de gårds- og bruksnummer som virksomheten driver, se denne retningslinje pkt. 8. Det settes også som vilkår at produsenten ikke kan ha eierinteresser i foretak som produserer svin de påfølgende 7 årene.

Smågrisprodusenter som tilhører purkeringer kan delta i ordningen under forutsetning om at hele purkeringen deltar i ordningen. Kompensasjonen er da for opptil 707 avlspurker, dvs. det antall avlspurker som teoretisk sett kan finnes seg i et purkering og ikke høyere enn antall purker i ringen til sammen per 01.03. 2018. De nærmere betingelser for utkjøpet og kompensasjonen fordeles mellom nav og satellitt i privatrettslig avtale i henhold til gjeldende retningslinjer.

Smågrisprodusenter som tilhører en purkering kan delta i ordningen. Satellitten kan produsere ut

oppsigelsestiden i henhold til avtalen mellom satellitt og nav, begrenset oppad til ett år fra avtaleinngåelse med Nortura. Denne tidsbegrensningen går foran bestemmelsen i retningslinjen pkt. 3.2, kulepunkt 2. Navet kan rekruttere ny satellitt forutsatt at denne produsenten er i smågris- eller kombinert produksjon per 01.10.18. Den nye satellitten kan tidligst starte opp som satellitt når den utgående satellitten har sendt tilbake den siste avlspurka til navet.

Av de som søker skal markedsregulator gjøre en fordeling mellom produsenter som er tilsluttet Nortura og de uavhengige leverandørene, basert på historiske tall for leveranser av slakt, og videre mellom regionene av landet. Regionene inndeles slik: (1) Finnmark, Troms, Møre- og Romsdal, Sogn og Fjordane, Hordaland, Agderfylkene, Telemark. (2) Nordland og Trøndelag. (3) Rogaland; (4) Vestfold, Buskerud, Hedmark, Oppland, Akershus, Oslo og Østfold. Dersom det i en region forekommer forholdsvis mindre oppslutning fra produsentene enn denne fordelingen tilsier, kan overskuddet fordeles på øvrige regioner etter markedsregulators skjønn. Dersom markedsregulator mottar flere søknader om utkjøp av avlspurker enn rammen som er satt på 4 000 avlspurker, skal prinsippet om først i tid best i rett gjelde (tidspunkt for mottatt), sammenholdt med de prinsipper som fremgår ovenfor.

Markedsregulator har ansvar for utforme et felles informasjonsopplegg for hele bransjen slik at alle produsentene blir informert om ordningen på samme tid, jf. markedsreguleringsforskriften § 3-1 femte ledd.

3 Vilkår for deltakelse i ordningen

3.1 Avtale produsent/eier – markedsregulator

Produsenter som ønsker å delta i ordningen skal inngå avtale med markedsregulator, hvor produsenten forplikter seg til å slutte helt med svinehold i den perioden som fremgår av pkt. 3.3.

Dette vilkåret skal også gjelde eiendommen hvor virksomheten drives, dvs. at avtalen skal tinglyses som en heftelse på det eller de gårds- og bruksnummer som virksomheten drives på avtaletidspunktet og ut avtaleperioden. Heftelsen skal også gjelde fremtidig fradelte eiendommer.

Produsent/eier er ansvarlig for at denne tinglysningen skjer. Tilskuddet skal ikke utbetales før tinglysningen er dokumentert. Det skal nyttes standard avtale, der antall avlspurker hos produsenten som omfattes av ordningen skal oppgis.

Dersom avtale inngås av forpakter, skal brukets eier/hjemmelshaver gi sitt skriftlige samtykke til avtale-inngåelsen og tinglysningen. Avtalen skal underskrives av markedsregulator og produsent/eier/hjemmelshaver. Avtalen skal utarbeides i 3 eksemplarer, hvorav ett eksemplar sendes til tinglysning.

3.2 Frister for slakting og endelig avvikling

Svineholdet på bruket skal opphøre så raskt som mulig etter at avtale er inngått. Produsenten forplikter seg til

- å melde inn purkene for slakting så snart som mulig. Purker som er kommet lenger enn 50 dager i drektighetsperioden, samt purker med smågriser som ikke er avvent, kan midlertidig unntas. Disse skal meldes inn for slakting umiddelbart etter avvenning.
- å ha sluttet helt med svinehold innen 5 måneder fra underskriftsdato.

Dersom tidsfristene i dette punkt ikke kan overholdes pga. sykdom eller andre særlige forhold, må dette dokumenteres av veterinær og forelegges for markedsregulator som kan avtale fristutsettelse.

Etter at avtale er inngått skal det ikke omsettes purker av noen kategori som livdyr.

3.3 Opphørsperioden

Svinehold på bruket må opphøre i 7 år etter avtaleinngåelse. Dette gjelder uansett om det blir foretatt eierskifte/brukerskifte på bruket, jf. pkt. 3.1.

Bruker/medbruker eller ektefelle/samboer kan heller ikke starte med svinehold på annet bruk før 7 år etter avtaleinngåelse. Produsent/eier/hjemmelshaver som har undertegnet avtale med markedsregulator står økonomisk ansvarlig for tilbakebetaling av tilskudd ved ev. brudd på denne forutsetningen.

4 Tilskudd

Tilskudd gis for et antall avlspurker som er begrenset av det antall avlspurker som inngår i avtalen, og som leveres til slaktning. Tilskuddet ytes av omsetningsmidlene og administreres av markedsregulator.

Det kan også bli gitt tilskudd til avlspurker som blir kassert eller nødslaktet i løpet av avviklingsperioden.

Tilskuddets størrelse er kr 16 000,- per avlspurke.

Tilskuddet utbetales til markedsregulator som videreformidler til produsent. Utbetaling til markedsregulator skjer når markedsregulator dokumenterer overfor Omsetningsrådet (sekretariatet v/Landbruksdirektoratet) at det er inngått en avtale, avtalen er tinglyst og at det er mottatt leveringsbekreftelse fra et norsk slakteri hvor antall avlspurker purker omfattet av avtalen fremgår. Markedsregulator videreformidler tilskudd til produsenten så snart markedsregulator har mottatt tilskuddet fra Omsetningsrådet (sekretariatet v/Landbruksdirektoratet).

5 Rapportering om produsenter som inngår avtale om å avvikle svineholdet

Markedsregulator skal sørge for at uavhengige aktører og Landbruksdirektoratet på forespørsel får løpende oversikt over antall inngåtte avtaler og antall avlspurker disse omfatter.

6 Varighet mht. inngåelse av avtaler

Denne ordningen gjelder fra 03.01.2019, og avtaler kan inngås fra samme dato. Utslakting kan iverksettes så snart det er praktisk gjennomførbart. Markedsregulator bestemmer når inngåelsen av avtaler skal opphøre. Inngåelse av avtaler skal uansett opphøre senest 01.05.2019.

7 Kontroll og oppfølging av mislighold

Markedsregulator skal nekte å utbetale beløp dersom det oppdages brudd på avtalen.

Omsetningsrådets sekretariat (Landbruksdirektoratet) kontrollerer at denne retningslinjen og avtale mellom markedsregulator og produsent overholdes og har i den anledning krav på å få tilgang på alle dokumenter som er relevante for kontrollen og dessuten tilgang på driftsbygninger jf. markedsreguleringsforskriften § 3-4.

Omsetningsrådets sekretariat (Landbruksdirektoratet) kan kreve tilbake utbetalte beløp fra produsent, inkludert morarenter dersom det forekommer brudd på avtale mellom markedsregulator og produsent. Omsetningsrådets sekretariat (Landbruksdirektoratet) kan til dette formål tre inn i et hvert krav som markedsregulator har mot produsent eller andre som er forpliktet etter avtalen, på grunn av mislighold av forpliktelser etter avtalen nevnt i pkt. 2 første ledd.

8 Tinglyst negativt servitutt på eiendommens grunnbokblad

Følgende negative servitutt skal tinglyses på eiendommens grunnbokblad:
«Forbud mot grisehold i en periode på 7 år etter tinglysningsdato. Gjelder denne eiendom og senere utskilte parseller.»

9 Markedsregulators avtale med produsentene

Markedsregulator kan for øvrig utforme avtalen slik at den ivaretar og sikrer gjennomføringen av denne retningslinjen. Endelig utkast til standard avtale skal godkjennes av Omsetningsrådet. Omsetningsrådet delegerer denne oppgaven til Landbruksdirektoratet.

10 Ikrafttredelse

Retningslinjen gjelder fra 21. november 2018.